

УДК 7.012:659.13'06]:33

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/91-1-13>**Руслана БЕЗУГЛА,***orcid.org/0000-0003-1190-3646**доктор мистецтвознавства, професор,
завідувачка кафедри дизайну**Державного торгово-економічного університету
(Київ, Україна) r.bezuhla@gmail.com***Дар'я ОЛІЙНИК,***orcid.org/0009-0002-2904-1132**студентка I курсу магістратури факультету технологій та бізнесу
Державного торгово-економічного університету
(Київ, Україна) daryaoleyunik2020@gmail.com***Євгенія АНДРОСОВА,***orcid.org/0009-0000-2485-6303**студентка I курсу магістратури факультету технологій та бізнесу
Державного торгово-економічного університету
(Київ, Україна) evgeniya00606@ukr.net*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ІЛЮСТРУВАННІ ДИТЯЧОЇ ТА ПІДЛІТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ: УКРАЇНСЬКИЙ І МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ

Стаття присвячена дослідженню сучасних тенденцій в ілюструванні дитячої та підліткової літератури в українському та міжнародному контексті, з акцентом на роль ілюстрацій і шрифтового оформлення у формуванні естетичного сприйняття та комунікативної функції книг. Проведено аналіз стилістичних, композиційних і шрифтових рішень, адаптованих до вікових особливостей читацької аудиторії, а також вплив соціокультурних і політичних чинників на розвиток української ілюстрованої літератури. Проблематика дослідження пов'язана з необхідністю осмислення міжкультурного діалогу в ілюструванні, зокрема впливу західних коміксів і японської манги, а також із визначенням оптимальних дизайнерських підходів для забезпечення читабельності та естетичної привабливості видань.

***Мета статті** – систематизація особливостей ілюстрування дитячої та підліткової літератури, аналіз їхньої відповідності віковим категоріям (до 5 років, 6–10 років, 11–14 років, 15–18 років) і встановлення зв'язку між візуальними рішеннями та соціокультурним контекстом. Дослідження спирається на аналіз прикладів українських видань («Король-малюк», «Тореадори з Васюківки», серія про Гаррі Поттера) та міжнародних творів («Naruto», «Sandman»), що ілюструють різноманітність стилів і підходів. Особливу увагу приділено ролі шрифтового оформлення, зокрема контрастним шрифтовим парам, ієрархічному принципу та відповідності шрифтів тематиці книги. Узагальнені результати свідчать, що ілюстрації в дитячих книгах (75% обсягу для наймолодших читачів) використовують яскраві контрастні кольори та прості композиції, тоді як підліткові видання тяжіють до складніших стилів, зокрема монохромної графіки та елементів коміксів. Українська ілюстрація активно розвивається під впливом патріотичних настроїв після початку повномасштабного вторгнення, що сприяє популяризації вітчизняних книг. Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» демонструє високий рівень ілюстративної майстерності, здобуваючи міжнародне визнання. Міжкультурний вплив, зокрема японської манги та західних коміксів, збагачує українську ілюстрацію, сприяючи інтеграції локальних і глобальних тенденцій. Шрифтове оформлення відіграє ключову роль у забезпеченні читабельності: оптимальне співвідношення шрифтів (59% прямих світлий, 19% напівжирний) та ієрархічний підхід підвищують якість сприйняття тексту. Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом впливу цифрових платформ і розвитком інтерактивних форматів ілюстрованих видань.*

Стаття підкреслює важливість ілюстрації як інструменту культурної комунікації та виховної функції, а також її потенціал у формуванні конкурентоспроможної видавничої продукції в умовах глобалізації. Результати дослідження можуть бути використані видавцями, дизайнерами та дослідниками для створення якісних ілюстрованих книг, що відповідають сучасним естетичним і функціональним вимогам.

***Ключові слова:** ілюстрація, книжкова ілюстрація, вікова категорія, цифрові технології, сучасні тенденції, шрифтове оформлення.*

Ruslana BEZUHLA,
orcid.org/0000-0003-1190-3646
Doctor of Study of Art, Professor,
Head of the Department of Design
State University of Trade and Economics
(Kyiv, Ukraine) r.bezuhla@gmail.com

Daria OLIINYK,
orcid.org/0009-0002-2904-1132
Master's degree student, 1st year, Faculty of Technology and Business
State University of Trade and Economics
(Kyiv, Ukraine) daryaoleyunik2020@gmail.com

Yevgeniia ANDROSOVA,
orcid.org/0009-0000-2485-6303
Master's degree student, 1st year, Faculty of Technology and Business
State University of Trade and Economics
(Kyiv, Ukraine) evgeniya00606@ukr.net

CURRENT TRENDS IN ILLUSTRATION OF CHILDREN'S AND ADOLESCENT LITERATURE: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL CONTEXT

The article examines modern trends in the illustration of children's and teenage literature in both the Ukrainian and international contexts, with an emphasis on the role of illustrations and typefaces in shaping aesthetic perception and the communicative function of books. It analyzes stylistic, compositional, and typographic solutions adapted to the age characteristics of the reading audience, as well as the influence of socio-cultural and political factors on the development of Ukrainian illustrated literature. The research highlights the need to understand intercultural dialogue in illustration, particularly the influence of Western comics and Japanese manga, and to define optimal design approaches that ensure readability and the aesthetic appeal of publications.

The purpose of the article is to systematize the features of illustrating children's and adolescent literature, analyze their correspondence to age categories (up to 5 years, 6–10 years, 11–14 years, 15–18 years), and establish a connection between visual solutions and the socio-cultural context. The study is based on an analysis of examples from Ukrainian publications (King-Kid, Toreadors from Vasyukivka, the Harry Potter series) and international works (Naruto, Sandman), which illustrate the diversity of styles and approaches. Special attention is paid to the role of font design, in particular contrasting font pairs, hierarchical principles, and the correspondence of fonts to the book's theme. The findings show that illustrations in children's books (up to 75% of the volume for the youngest readers) use bright contrasting colors and simple compositions, while adolescent publications tend toward more complex styles, especially monochrome graphics and comic-book elements. Ukrainian illustration is actively developing under the influence of patriotic sentiments after the start of the full-scale invasion, which contributes to the popularization of domestic books. The publishing house A-BA-BA-GA-LA-MA-GA demonstrates a high level of illustrative skill and has gained international recognition. Cross-cultural influences, particularly from Japanese manga and Western comics, enrich Ukrainian illustration and contribute to the integration of local and global trends. Font design plays a key role in ensuring readability: the optimal ratio of fonts (59% regular light, 19% bold) and a hierarchical approach improve the perception of text. Prospects for further research relate to the impact of digital platforms and the development of interactive formats for illustrated publications. The article emphasizes the importance of illustration as a tool of cultural communication and education, as well as its potential to create competitive publishing products in the context of globalization. The results of the study can be used by publishers, designers, and researchers to create high-quality illustrated books that meet modern aesthetic and functional requirements.

Key words: illustration, book illustration, age category, digital technologies, modern trends, font design.

Постановка проблеми. Ілюстровані видання є популярним видом продукції, що суттєво урізноманітнює вибір книг для будь-якого читача. Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, індустрія книговидання зазнала значних змін, як і будь-яка інша складова бізнесу країни. Статистика доводить, що починаючи з лютого 2022 року відбулось різке скорочення видання друкованих примірників книг. Це негативно впли-

нуло загалом на розвиток книжкової видавничої галузі. Проте, вже у 2023 році спостерігається відновлення роботи видавництва, збільшення тиражів та збагачення тематики виданих книг, що пояснюється популяризацією українських видань, зростання патріотичних настроїв, а також відмовою від російських і російськомовних видань (Лесик, 2023). Попит на українську книжку значно зріс за останні роки, як і цікавість споживача

до українських авторів. Зазначені тенденції вимагають нових дизайнерських підходів з урахуванням вимог сучасного дигіталізованого суспільства та задоволення потреб української спільноти.

Аналіз досліджень. Теоретичну основу дослідження становлять праці українських і зарубіжних науковців та митців, які аналізують соціокультурні чинники, мистецькі особливості та тенденції розвитку сучасної ілюстрації в Україні. Зокрема, важливими є статті Р. Безуглої, В. Лесик та В. Олійник. Так, Р. Безугла у статті «Конкурсно-фестивальний рух в Україні в часи російсько-української війни» зазначає, що художники та художниці активно створюють твори для зарубіжної аудиторії, привертаючи увагу до актуальних подій і передаючи конкретні повідомлення та заклики іноземним споживачам (Безугла, 2022: 12). У свою чергу, В. Лесик у статті «Як популяризувати вітчизняну книгу в Україні та за кордоном» досліджує стан української книговидавничої галузі після початку повномасштабної війни. Авторка аналізує зміни в читацьких уподобаннях, відмову від російських видавництв і мови, а також заходи з популяризації української книги (Лесик, 2023). В. Олійник у статті «Художньо-комунікативні трансформації книги на тлі еволюції візуальної парадигми в українському дизайні» розглядає розвиток і трансформацію книжкової ілюстрації в Україні. Дослідження охоплює аналіз графічного оформлення ілюстрованої літератури, визначення основних особливостей сучасних ілюстрованих видань і актуальних тенденцій у видавничій галузі (Олійник, 2023: 74).

Важливо зазначити, що на підставі дослідження різних наукових джерел було встановлено, що на розвиток книжкової ілюстрації в Україні вплинула і творчість представників інших країн. Зокрема, у статті «The Production and the Intercultural Communication of the Cultural Symbols of Confucianism in Japanese Hot-Blood Anime: A Case Study of Naruto» Y. Zhang досліджує символіку конфуціанства в аніме та манзі «Naruto». Автор аналізує вплив японської культури на стилістику та символізм твору, проводить паралелі із сучасним Китаєм і виокремлює основні методи вираження символів у творчості (Zhang, 2023: 972).

Мета статті – систематизація особливостей ілюстрування дитячої та підліткової літератури, аналіз їхньої відповідності віковим категоріям (до 5 років, 6–10 років, 11–14 років, 15–18 років) і встановлення зв'язку між візуальними рішеннями та соціокультурним контекстом.

Виклад основного матеріалу. Дитяча та підліткова література є одними з найяскравіших

представників ілюстрованих видань. Ілюстрація відіграє ключову роль у сприйнятті дитиною змісту книги, допомагаючи зосередити увагу та впливаючи на нестійку дитячу психіку. Таким чином, дитячі та підліткові ілюстровані книги є джерелом натхнення та прикладів якісного, продуманого дизайну.

На відміну від дитячої літератури, підліткова література дозволяє використовувати ширший спектр стилістичних прийомів в ілюстраціях. Віковий діапазон читачів підліткової літератури зазвичай охоплює 12–18 років, хоча видавництва часто уточнюють цільову аудиторію, позначаючи її як 12+, 14+ або 16+. Підліткова література відіграє важливу роль у формуванні особистості читача, оскільки цей вік є сприятливим для самопізнання та розвитку. У таких книгах часто порушуються теми самоідентифікації, конфліктів із соціумом, суспільними умовами та психологічних комплексів (Лазарева, 2022: 67).

Аудиторію неповнолітніх читачів поділяють на вікові категорії: до 5 років, 6–10 років, 11–14 років і 15–18 років. Для наймолодшої категорії (до 5 років) рекомендується високе співвідношення ілюстрацій до тексту – до 75%, причому зображення мають займати значну частину сторінки відносно формату книги. Для категорії 6–10 років кількість ілюстрацій зменшується, але рекомендований мінімум становить 30% від загального обсягу видання. Кольорова гама також залежить від вікової аудиторії: молодші діти надають перевагу яскравим, чистим і контрастним кольорам (Хромченко, 2023: 134).

Шрифтове оформлення дитячих книг також адаптується до вікової категорії. Наприклад, у виданнях для аудиторії до 10 років, для виділення певних фрагментів чи проставлення акцентів використовують шрифти з різним нахилом, кольорові декоративні гарнітури, напівжирні шрифти або курсив з збільшенням кегля на 2 пункти. Популярними є капітель, декоративні елементи та зміна міжрядкових інтервалів. Однак надмірне використання виділень може погіршити читабельність тексту. Зазвичай основний текст набирається прямим світлим шрифтом (59%), курсив становить 11%, напівжирний – 19%, вузький – 7%, широкий – 4%. Підзаголовки та примітки часто оформлюють курсивом (30%) або напівжирним шрифтом (40%) (Шевченко, *Шрифтове оформлення видань*).

Вибір шрифтових пар ґрунтується на системі контрастного поєднання, наприклад, класичної антикви з гротескним шрифтом. Ієрархічний принцип передбачає чіткий поділ на основні та другорядні гарнітури: заголовки мають виділятися, але не відволікати від основного тексту.

Шрифтовий стиль повинен відповідати тематиці книги: для наукової фантастики підходять сучасні модерні шрифти, для дитячих книг – округлі, прості гарнітури. Основною вимогою до шрифтів є їхня зрозумілість і зручність для читання (Стаття на сайті видавництва «Кавун»).

Як приклад дитячого ілюстрованого видання розглянемо книгу «Король-малюк» авторки Уляни Чуби, ілюстровану Рітою Нільсон (видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА») (Рис. 1).

Рис. 1. Обкладинка та розгортка книги «Король-малюк» <https://store.ababahalamaha.com.ua/korol-maliuk>

На обкладинці центральною композиційною фігурою є головний герой, який займає більшу частину зображення. Динаміка досягається завдяки об'єктам у русі на задньому плані, похилій лінії гори та шарфу персонажа, що розвивається. Яскраві контрастні кольори (червоний, синій, блакитний) у поєднанні з білим фоном створюють привабливе зображення. На розвороті книги ілюстраторка використовує менш контрастні, природні кольорові поєднання, наприклад, м'який зелений із червоним, що виглядає гармонійно. Оскільки книга призначена для дошкільнят, текстова плашка вдало вписана в композицію, але шрифт є досить дрібним, а обсяг тексту значним, що вказує на орієнтацію на читання дорослими для дітей.

Іншим прикладом є книга Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки», ілюстрована Ростиславом Попським (Рис. 2).

Рис. 2. Обкладинка та сторінка книги «Тореадори з Васюківки» <https://store.ababahalamaha.com.ua/toreadory-z-vasiukivky-velyke-iliustrovane-vydannya>

Видання призначене для дітей віком від 10 років. На обкладинці зображено головних героїв у центральній частині композиції, з дотриманням анатомічних пропорцій. Кольорова гама різноманітніша, ніж у «Королі-малюку», але зберігається контрастність (блакитний і червоний). Велика кількість деталей і динамічні пози персонажів створюють насичене та цікаве зображення. На розвороті книги текстовий блок і ілюстрація гармонійно співвідносяться, що відповідає потребам старшої аудиторії. Незважаючи на менший масштаб ілюстрацій, деталізація середовища та персонажів залишається високою, а кольори – природними та гармонійними.

Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» здобуло визнання завдяки якісним ілюстрованим виданням, зокрема серії книг про Гаррі Поттера Джоан Ролінг. Обкладинки, створені Владиславом Єрком, вирізняються яскравими кольорами (поєднання фіолетового та зеленого) і великою кількістю деталей, що відповідає інтересам дитячої аудиторії (Рис. 3).

Рис. 3. Гаррі Поттер видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» <http://surl.li/wirikn>

Успіх цього проєкту сприяв зростанню популярності видавництва як в Україні, так і за кордоном, а також отриманню ексклюзивних прав на переклади іноземних видань (Новік, 2021: 92).

Для підліткової аудиторії розглянемо книгу Арне Свінгена «Руки в ноги, і гайда!» (Рис. 4). Обкладинка виконана в теплій гармонійній гамі з елементами живописної техніки, хоча створена цифровим способом. Спрощені деталі та виразні риси обличчя персонажів виводять їх на передній план, тоді як фон залишається розмитим. Шрифт назви – простий, у верхньому регістрі, що створює ефект заклику до дії. На розвороті використано монохромну графіку, яка додає драматизму. Світло від лампи підсвічує обличчя героя, підкреслюючи емоційну напругу.

Рис. 4. Обкладинка та розгортка книги «Ноги в руки, і гайда»
<https://starylev.com.ua/knyga-nogy-v-ruky-i-gayda>

Ще одним прикладом підліткової літератури є книга Ольги Бойченко «Незручні. Відчайдушні. Виродки» (Рис. 5). Ілюстрації виконані в графічному стилі з елементами концепт-арту та скетчів. Монохромна гама (чорний і сірий) на обкладинці доповнена контрастним червоним текстом, що створює емоційний резонанс. На розвороті персонаж у повний зріст із замкненою позою передає момент замислення, доповнюючи текст. Відсутність кольорових акцентів не зменшує виразності, а легкість ілюстрації сприяє зосередженню на персонажі. Стиль видання є сучасним і наближеним до коміксів та манги.

Рис. 5. Обкладинка та розгортка книги «Незручні. Відчайдушні. Виродки.»
<https://starylev.com.ua/knyga-nogy-v-ruky-i-gayda>

Окремим видом ілюстрованої продукції є комікси, мальовписи та манга. Спочатку комікси сприймалися як несерйозне мистецтво, обмежене комедійним жанром, але згодом вони набули популярності у всьому світі. В українській мові термін «комікс» замінено на «мальовпис», який використовується для позначення вітчизняних коміксів і графічних романів. Особливістю коміксів є велика кількість ілюстрацій і мінімальний обсяг тексту в «мовних бульбашках». Популярність коміксів зросла після створення персонажа Супермена в 1938 році, який став символом американської боротьби у Другій світовій війні. Сьогодні лідерами у цій сфері є видавництва Marvel і DC, а

однією з найвідоміших серій є «Sandman» Ніла Геймана, де використано яскраві, глибокі кольори та складні шрифтові рішення для аудиторії 16+ (Мильченко, 2020: 11–12).

Японська манга, як підвид коміксу, має унікальну стилістику з акцентом на специфічні рухи та жести. Прикладом є культова манга «Naruto» Масаші Кішімото (Рис. 6). Обкладинка 17-го тому демонструє динамічне протистояння двох героїв, підкреслене контрастними кольорами (помаранчевий і синій) та перехрещеними лініями на тлі. Друга обкладинка має м'якші кольори та симетричну композицію, що символізує підтримку між героями. Манга, опублікована в журналі *Shonen Jump*, орієнтована на молодь, але її тривалий випуск відображає дорослішання героїв разом із читачами. Сюжет резонує з економічною кризою в Японії, відображаючи принципи ідеології того часу (Zhang, 2023: 972).

Рис. 6. Обкладинки 17 та 42 тому манги «Наруто»
https://naruto-official.com/en/comics/01_124

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що сучасна ілюстрація в дитячій та підлітковій літературі відіграє ключову роль у формуванні естетичного сприйняття, комунікативної та виховної функції. Аналіз українських і зарубіжних видань показав різноманітність стилістичних і композиційних підходів, адаптованих до вікових особливостей аудиторії. З'ясовано, що для молодших читачів характерні яскраві контрастні кольори, великі ілюстрації (до 75% обсягу) та прості шрифти, тоді як підліткові видання використовують складніші стилі, монохромну графіку чи елементи коміксів і манги, що відповідають темам самоідентифікації та соціальних конфліктів.

Виявлено, що українська ілюстрація активно розвивається під впливом соціокультурних і політичних чинників, зокрема зростання патріотичних настроїв після початку повномасштабного вторгнення в Україну. Це сприяє популяризації вітчизняної книги та пошуку нових дизайнер-

ських рішень. Видавництва, такі як «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», демонструють високий рівень ілюстративної майстерності, здобуваючи міжнародне визнання. Міжкультурний діалог, зокрема вплив японської манги та західних коміксів, збагачує українську ілюстрацію, дозволяючи поєднувати локальні традиції з глобальними тенденціями.

Підтверджено, що шрифтове оформлення відіграє не менш важливу роль, ніж ілюстрації. Контрастні шрифтові пари, ієрархічний підхід і відповідність стилю тематиці книги забезпечують читабельність і естетичну гармонію. Водночас

надмірне використання декоративних елементів може ускладнити сприйняття тексту, що вимагає ретельного балансу.

Перспективи розвитку української ілюстрованої літератури пов'язані зі зростанням попиту на якісну продукцію, інтеграцією цифрових технологій у створення ілюстрацій і шрифтів, а також поглибленням міжкультурного обміну. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення впливу цифрових платформ на сприйняття ілюстрованих видань та розвиток нових жанрів, таких як інтерактивні книги чи гібридні формати мальовисів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безугла Р. Конкурсно-фестивальний рух України в часи російської воєнної агресії. *Сучасне мистецтво*: наук. збірник. Вип. 18. Київ: ПСМ НАМ України, 2022. С. 11–18. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.18.2022.269657>.
2. Лазарева Т. Сюжетність і актуальність підліткової літератури «Young Adult». *Сучасна наука: теоретичні та прикладні аспекти*: зб. Матеріалів VII Всеукр. мультидисциплін. наук.-практ. інтернет-конф. Київ: ФО-П Ярошенко Я. В., 2022. С. 65–69. URL: <https://dspace.hnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e51f9701-4830-4a66-9bf8-da2f605343a2/content> (дата звернення: 15.09.2025).
3. Лесик В. Як популяризувати вітчизняну книгу в Україні та за кордоном. Громадське радіо: веб-сайт. URL: <https://hromadske.radio/publications/yak-populyaryzuvaty-vitchyznianu-knyhu-v-ukraini-ta-za-kordonom> (дата звернення: 10.09.2025).
4. Мильченко Л., Татарінова Л. Особливості сприйняття візуальної книги. Комікси. Манга. Графічний роман. *Вісник Книжкової палати*. Вип.12. Київ: Кн. палата України, Харків. держ. акад. культури, 2020. С. 10–15. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.12\(293\).10-15](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.12(293).10-15)
5. Новік Г., Земцова П. Сучасна ілюстрація. Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га». *Теорія та практика дизайну*: зб. наук. праць. Вип. 24. Київ: 2021. С. 88–96. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/56494> (дата звернення: 12.09.2025).
6. Олійник В. Художньо-комунікативні трансформації книги на тлі еволюції візуальної парадигми в українському дизайні. *Деміурґ: ідеї, технології, перспективи дизайну*. Вип. 6 (1). Київ: видавничий центр КНУКіМ, 2023. С. 70–86. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.6.1.2023.279062>
7. Хромченко К. Особливості розробки дизайну сучасної дитячої літератури. *Час мистецької освіти. Мистецька освіта*: наукові дискусії: зб. статей XII Всеукр. наук.-практ. конф. Харків: 2023. С. 131–137. URL: <https://dspace.hnu.edu.ua/handle/123456789/11102> (дата звернення: 19.09.2025).
8. Шевченко В. Шрифтове оформлення видань. Електронної бібліотека Інституту журналістики: веб-сайт. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1663> (дата звернення: 17.09.2025).
9. Як вибрати ідеальний шрифт для вашої книги? Видавництво «Кавун»: веб-сайт. URL: <https://isbn.com.ua/yak-vybraty-idealnyu-shryft-dlya-vashoyi-knyhu/> (дата звернення: 15.09.2025).
10. Zhang Y. The Production and the Intercultural Communication of the Cultural Symbols of Confucianism in Japanese Hot-Blood Anime: A Case Study of Naruto. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. No. 638. 2023. URL: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/icpahd-21/125969434> (дата звернення: 17.09.2025).

REFERENCES

1. Bezugla R. (2022) Konkursno-festyvalnyi rukh v Ukraini v chasy rosiisko-ukrainskoi viiny. [Competition and festival movement in Ukraine during the Russian Ukrainian war] Zbirnyk naukovykh prats Suchasne mystetstvo, 18, 9–18. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.18.2022.269657> [in Ukrainian].
2. Lazareva T. (2022) Siuzhetnist i aktualnist pidlitkovoї literatury «Young Adult». [Plot and relevance of young adult literature] Suchasna nauka: teoretychni ta prykladni aspekty: zb. materialiv VII Vseukrainskoi multydystryplinarnoi nauk.-prakt. Internet-konf., 65–69. URL: <https://dspace.hnu.edu.ua/handle/123456789/9330> [in Ukrainian].
3. Lesyk V. (n.d.) Yak populyaryzuvaty vitchyznianu knyhu v Ukraini ta za kordonom. [How to promote a domestic book in Ukraine and abroad] URL: <https://hromadske.radio/publications/yak-populyaryzuvaty-vitchyznianu-knyhu-v-ukraini-ta-za-kordonom> [in Ukrainian].
4. Mylchenko L., Tatarinova L. (2020) Osoblyvosti spryiniattia vizualnoi knyhy. Komiksy. Manha. Hrafichnyi roman. [Peculiarities of perception of the visual book. Comics. Manga. Graphic novel] Visnyk Knyzhkovoї palaty, 12, 10–15. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.12\(293\).10-15](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2020.12(293).10-15) [in Ukrainian].
5. Novik H., Ziemtsova P. (2021) Suchasna iliustratsiia. Vydavnytstvo «A-ba-ba-ha-la-ma-ha». [Modern illustration. Publishing house "A-ba-ba-ha-la-ma-ha"] Teoriia ta praktyka dyzainu: zb. nauk. pr., 24, 88–96. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/56494> [in Ukrainian].
6. Oliinyk V. (2023) Khudozhno-komunikatyvni transformatsii knyhy na tli evoliutsii vizualnoi paradyhmy v ukrainskomu dyzaini. [Artistic and communicative transformations of the book against the background of the evolution of the visual paradigm in Ukrainian design] Demiyurh: ideї, tekhnolohii, perspektyvy dyzainu, 6 (1), 70–86. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.6.1.2023.279062> [in Ukrainian].

7. Khromchenko K. (2023) Osoblyvosti rozrobky dyzainu suchasnoi dytiachoi literatury. [Features of developing the design of modern children's literature] Chas mystetskoi osvity. Mystetska osvita: naukovy dyskusii: zb. statei XII Vseukr. nauk.-prakt. konf., 131–137. URL: <https://dspace.hnu.edu.ua/handle/123456789/11102> [in Ukrainian].
8. Shevchenko V. (n.d.) Shryftove oformlennia vydan. [Font design of publications] URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1663> [in Ukrainian].
9. Yak vybraty idealnyi shryft dlia vashoi knyhy? (n.d.) [How to choose the perfect font for your book?] URL: <https://isbn.com.ua/yak-vybraty-idealnyy-shryft-dlya-vashoyi-knyhy/> [in Ukrainian].
10. Zhang Y. The Production and the Intercultural Communication of the Cultural Symbols of Confucianism in Japanese Hot-Blood Anime: A Case Study of Naruto. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 2023, No. 638. URL: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/icpahd-21/125969434>

Дата першого надходження рукопису до видання: 26.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 29.10.2025

Дата публікації: 24.11.2025